

KLIMAPLAN FOR HERNING KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Vores ståsted	3
Vores klimaplan	4
Målet: Klimaneutral og klimarobust	5
Reduktion af drivhusgasser	7
Mål og indsatser for reduktion	10
- Landbrug og Arealanvendelse	12
- Transport og Mobilitet	15
- Energi	18
- Genbrug og Affald	21
- Bæredygtig Levevis	24
- Virksomheders Grønne Omstilling	27
- Herning Kommune som Virksomhed	30
Klimaplanens reduktion af drivhusgasser	32
Mål og indsatser for klimatilpasning	34
- Ny klimatilpasningsplan	35
- Vand	37
- Tørke, hede og vind	41
Vi er i gang	46
Sådan vil vi arbejde	47
Klimaplanens merværdier	48
Sådan sikrer vi en dynamisk plan	49

VORES STÅSTED

Herning Kommune er kendetegnet ved fællesskab, mod og handlekraft. De egenskaber har historisk set altid været til stede, og har gjort Herning Kommune til det, den er i dag.

I dag står vi som samfund overfor en enorm klimaopgave, hvor vi i fællesskab skal arbejde for at begrænse den globale opvarmning, mindske de fremtidige klimaforandringer og sikre robusthed overfor de klimaforandringer, som allerede er sket og de som kommer. I Herning Kommune ønsker vi at gøre vores for at bidrage til at skabe løsninger og bæredygtig udvikling og på den måde tage ansvar for fremtiden.

For at komme i mål ved vi, at der skal ske store forandringer og at vores fællesskab, mod og handlekraft skal foldes ud til fulde. Men heldigvis er vi i gang – og det samme er flere af vores virksomheder.

Herning Kommune har gennem længere tid haft fokus på FN's 17 Verdensmål, bæredygtighed, klima og klimatilpasning. Gennem de seneste år er arbejdet blevet prioriteret og intensiveret. Verdensmålene og bæredygtighed er på vej til at blive et indarbejdet mindset der arbejdes ud fra og inddrages i de indsatser, som vi sætter på dagsordenen og arbejder med.

Med Paris-aftalen i 2015 forpligtede en stor del af verdens lande sig til et mål om at holde jordens temperaturstigning på under 1,5 grader. Et ambitiøst mål, der skal forhindre alvorlige klimaforandringer, og som kræver store strukturelle ændringer. Med Herning Byråds beslutning om at deltage i DK2020 partnerskabet, har Herning Kommune forpligtet sig til at udarbejde en lokal klimaplan med ambitiøse mål for både CO2-reduktion og klimatilpasning i overensstemmelse med Paris-aftalens målsætninger.

Med klimaplanen bliver Herning Kommune også en del af et vigtigt dansk fællesskab. Om kort tid har stort set alle danske kommuner udarbejdet lokale klimaplaner og sammen er vi med til at give vigtige bidrag til at nå de ambitiøse nationale klimamål. Et nationalt fællesskab som kan være et internationalt forbillede.

VORES KLIMAPLAN

Herning Kommunes klimaplan skal vise retningen for vores lokale bidrag til den nationale og globale klimaindsats.

Vi tager ansvar for vores fælles fremtid, den nødvendige grønne omstilling og klimatilpasning ved at sætte bæredygtighed, nytænkning og samarbejde højt på dagsordenen.

At lykkes er en bunden opgave. Det kræver mod, omstillingsparathed, vedholdenhed og samarbejde på tværs – noget vi heldigvis er gode til i Herning Kommune. For den grønne omstilling kan kun lykkes i fællesskab. Partnerskaber og samarbejde med virksomheder, uddannelsesinstitutioner, foreninger og borgere er hele fundamentet for, at planen kan lykkes. Og vi ved, at det giver stor handlekraft, når vi i fællesskab trækker i samme retning.

Herning Kommune vil og skal fortsat være en kommune i vækst. Udvikling er en del af vores DNA og den grønne omstilling skaber nye muligheder, der skal gribes og nye konkurrencepositioner, hvor vi er klar til at gå forrest.

Vores klimaplan er også afsæt for at få øget fokus på det gode liv, både nu og i fremtiden; Rekreative områder, natur, biodiversitet, klimarobusthed, sundhed, fællesskaber og styrkede handlemuligheder er en del af klimaplanen. Klimaplanen skal være til gavn for alle og vi skal have alle med.

Afsættet er ***”Gør hvad du kan, med hvad du har, der hvor du er.”***

MÅLET: KLIMANEUTRAL OG KLIMAROBUST

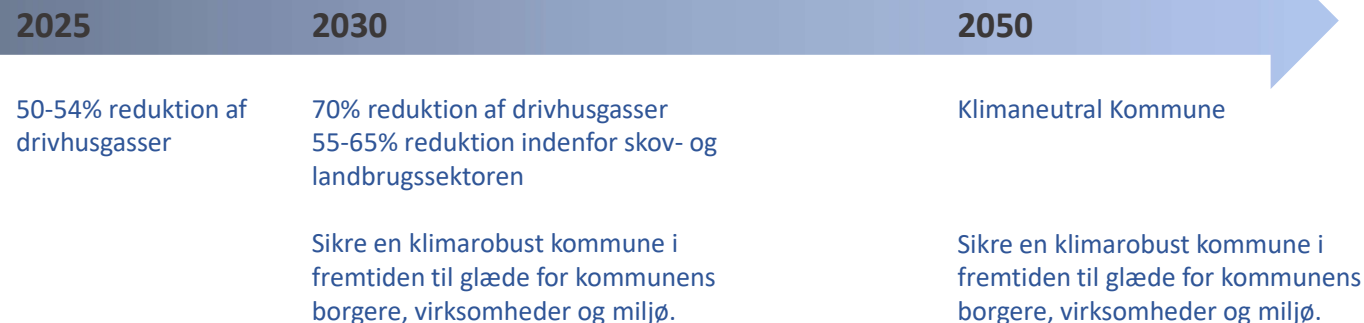
Målet med klimaplanen er, at Herning Kommune senest i 2050 er en klimaneutral og klimarobust kommune. Målet gælder både Herning Kommune som geografi og som virksomhed.

For at blive klimaneutral og klimarobust er der brug for at arbejde ambitiøst med at reducere CO₂-udledning for alle sektorer, der udleder CO₂, og der er brug for at arbejde ligeså ambitiøst med at imødekomme nuværende og kommende klimaforandringer.

For CO₂-reduktion er der opstillet syv indsatsområder: Landbrug og arealanvendelse, Transport og mobilitet, Energi, Genbrug og affald, Bæredygtig levevis, Virksomheders grønne omstilling og Herning Kommune som virksomhed. For alle syv indsatsområder er der opstillet reduktionsmål, mål og indsatser.

For at sikre en klimarobust kommune er der opstillet fire indsatsområder: Vand, Tørke, Hede og Vind. For alle fire indsatsområder er der opstillet mål og indsatser.

I alt er der opstillet 20 mål og mere end 80 indsatser, som skal bringe Herning Kommune de første skridt mod målet om at blive en klimaneutral og klimarobust kommune.

REDUKTION AF DRIVHUSGASSER

UDLEDNING AF DRIVHUSGASSER

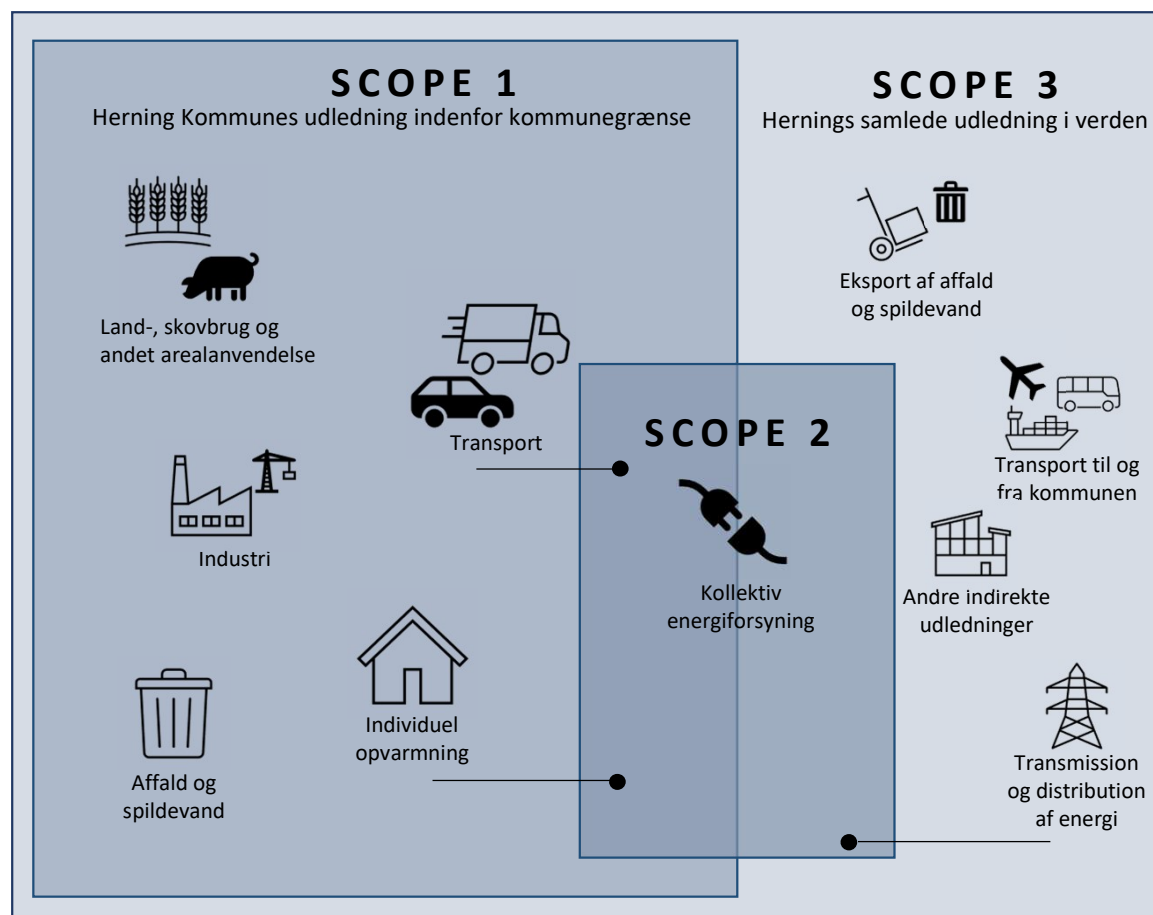
Herning Kommunes CO₂-udledning består af det der kaldes scope 1, 2 og 3.

Scope 1 omfatter den direkte CO₂-udledning i en kommune, som f.eks. udledning fra lokale landbrug og dyrehold, lokal industri og transport indenfor kommunegrænsen.

Scope 2 omfatter indirekte CO₂-udledning fra både elektricitets- og fjernvarmeforsyning. Den kollektive energiforsyning dækker både over elektricitet og fjernvarme produceret lokalt samt den importerede elektricitet og fjernvarme.

Scope 3 omfatter indirekte CO₂-udledning fra varer og tjenester, som er produceret udenfor kommunen, men forbruges indenfor kommunegrænsen. Det kan være elektronik, tøj, rejser, affald osv.

Herning Kommunes klima- og energiregnskab indeholder CO₂-udledninger fra scope 1 og 2.

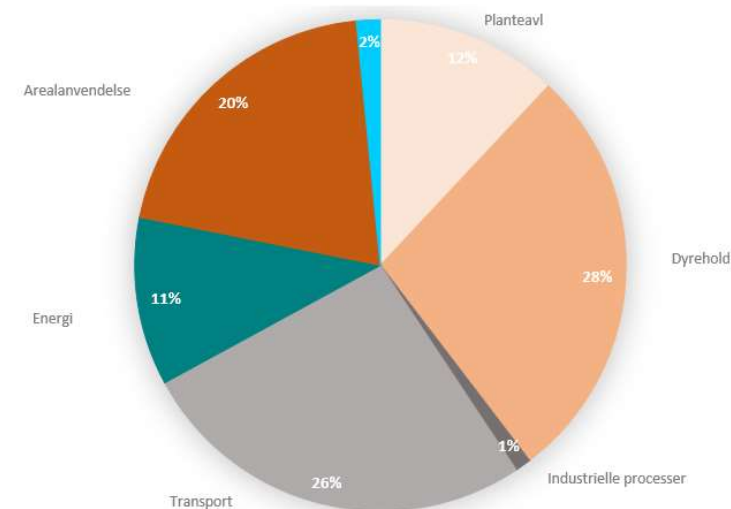
UDLEDNING I HERNING KOMMUNE

Ifølge Herning Kommunes nyeste klima- og energiregnskab var den samlede beregnede udledning for Herning Kommune på 1.127.475 ton CO₂ i 2018.

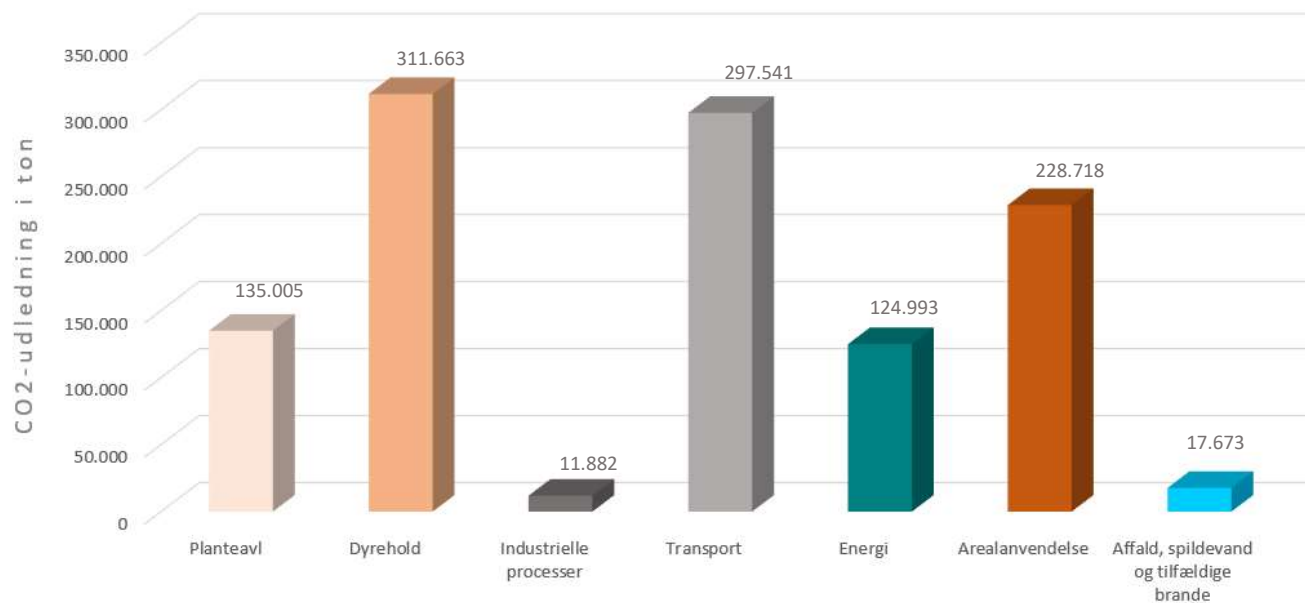
Udledningen er fordelt på syv sektorer: Planteavl, Dyrehold, Industrielle processer, Transport, Energi, Arealanvendelse samt Affald, spildevand og tilfældige brande.

Med ca. 85.000 ha landbrugsjord er det ikke overraskende, at landbruget (Planteavl, Dyrehold og størstedelen af Arealanvendelse) er den sektor, der med næsten 60% af kommunens samlede CO₂-udledning udleder mest. Derefter kommer transportsektoren, som står for 26% af den samlede udledning og energisektoren med 11%.

Reduktionsindsatser indenfor disse sektorer bliver derfor afgørende for at nå klimaplanens mål om 70% reduktion i 2030 og klimaneutralitet i 2050.

Emissioner i Herning Kommune 2018

REDUKTION AF DRIVHUSGASSER

Herning Kommunes mål for reduktion af CO2 skal ses ud fra en baseline, som er den estimerede CO2-udledning i Herning Kommune i 1990.

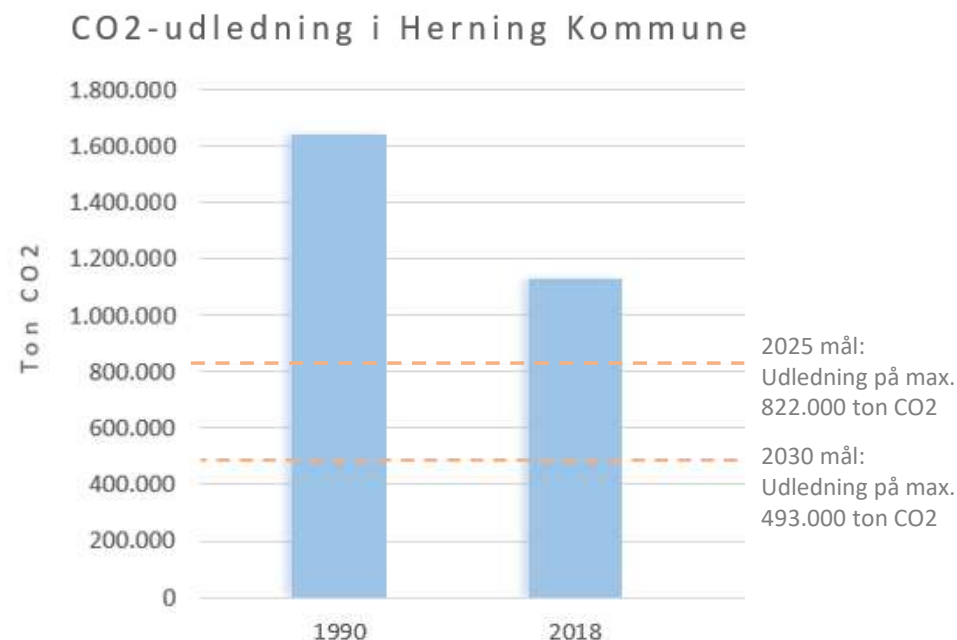
I alt blev der udledt 1.644.262 ton CO2 i Herning Kommune i 1990. Fra 1990 til 2018 er der samlet set sket en reduktion på 516.787 ton CO2, svarende til godt 30%.

Reduktionen findes primært indenfor sektoren Energi, hvor der er sket et fald på over 80% siden 1990. Det skyldes primært omlægningen på Herningværket til at anvende biomasse. Der er ligeledes sket et fald på godt 30% i udledninger fra Planteavl samt Affald, spildevand og tilfældige brande, mens udledninger fra transportsektoren er steget med 35% siden 1990. Dyrehold, Industrielle processer og Arealanvendelse er på stort set samme niveau som i 1990.

For at nå reduktionsmålet i 2025 på 50% skal der ske en yderligere reduktion på ca. 305.000 ton CO2 (ift. 2018), så den samlede udledning i 2025 er på max. 822.000 ton CO2.

For at nå reduktionsmålet i 2030 på 70% skal der ske en yderligere reduktion på ca. 634.000 ton CO2 (ift. 2018), så den samlede udledning i 2030 er på max. 493.000 ton CO2.

Det er store reduktioner, som vi skal nå på kort tid. De besluttede reduktionsmål er meget ambitiøse både i forhold til tidshorizonten og i forhold til, at Herning Kommune er en produktionskommune med en stor landbrugssektor. Der er derfor brug for, at vi arbejder ambitiøst med hurtigt at igangsætte en række indsatser, som skal føre til CO2-reduktioner.

MÅL OG INDSATSER FOR REDUKTION

For at opnå Herning Kommunes reduktionsmål på 50% CO₂-reduktion i 2025, 70% CO₂-reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050 har vi opstillet syv indsatsområder, som indeholder en række mål og indsatser.

Klimaplanens mål og indsatser er baseret på:

- Nyeste opdaterede vidensgrundlag i form af klima- og energiregnskab for Herning Kommune, baseret på tal fra 2018
- Kommunale prioriteringer og styrkepositioner
- Forslag og input fra borgere og aktører

For nogle indsatser er der estimeret en CO₂-reduktionseffekt. Det er dog ikke alle indsatser, hvor det er muligt at beregne en direkte CO₂-effekt. De er dog taget med alligevel, da vi tror på, at der er en effekt, selv om den ikke kan beregnes på nuværende tidspunkt.

En stor del af udledningen af drivhusgasser kommer fra kilder udenfor Herning Kommunes indflydelse. Derfor er kommunes rolle i vid udstrækning at hjælpe virksomheder og borgere med at handle. Det kan kommunen gøre på en række forskellige måder. Først og fremmest ved at gå foran og vise vejen ved at omstille egen drift, men også ved at skabe de nødvendige rammer. Det kan for eksempel være gennem opbygning af viden og kompetencer hos virksomheder og borgere, omstilling og planlægning af infrastruktur samt sikring af den nødvendige fysiske planlægning. Sidst men ikke mindst kan vi som kommune facilitere samarbejder og fællesskaber, sætte retning og koordinere indsatser.

7 INDSATSOMRÅDER FOR REDUKTION AF DRIVHUSGASSER		
Landbrug og arealanvendelse		3 delmål og 9 indsatser
Transport og mobilitet		3 delmål og 10 indsatser
Energi		2 delmål og 11 indsatser
Genbrug og affald		2 delmål og 6 indsatser
Bæredygtig levevis		3 delmål og 11 indsatser
Virksomheders grønne omstilling		3 delmål og 14 indsatser
Herning Kommune som virksomhed		2 delmål og 2 indsatser

LANDBRUG OG AREALANVENDELSE

LANDBRUG OG AREALANVENDELSE

Herning Kommune er en produktionskommune og med ca. 85.000 ha landbrugsjord fylder landbruget meget i vores geografi.

Det er også fra landbruget, den største udledning af drivhusgasser sker og dermed ligger en vigtig nøgle til at opnå store reduktioner hos landbruget.

Der er mange hensyn at tage og der er stort pres på anvendelse af arealerne i det åbne land. Udledningen af drivhusgasser skal reduceres og der skal tages hensyn til vandmiljø, natur og biodiversitet. Der skal fortsat produceres fødevarer, der skal udtages lavbundslande, der skal rejses skov og der skal opsættes vindmøller og solceller. Derfor er det vigtigt at sikre en gennemtænkt og helhedsorienteret anvendelse af arealerne og hvis muligt, gerne multifunktionelt.

Vi er som kommune optaget af, hvordan vi kan understøtte udviklingen mod et mere klima- og miljøvenligt landbrug, der er økonomisk bæredygtigt. Det er vigtigt at se landbrugets grønne omstilling som en del af en udviklingsdagsorden – ligesom for alle andre virksomheder i Herning Kommune. Afsættet er en åben og konstruktiv dialog om muligheder og løsninger både nu og i fremtiden. Det er vigtigt, at omstillingen sker på vilkår, der giver mening både for erhvervet og den enkelte landmand. Det er ligeledes vigtigt, at vi er enige om både mål og retning for en ambitiøs omstilling af landbruget.

For at nå i mål skal der arbejdes kontinuerligt og vedholdende med at teste og realisere nye muligheder efterhånden som de opstår. Vi vil både være dagsordenssætter og aktiv medspiller i dette arbejde.

Finansieringen til gennemførelse af indsatserne skal findes hos både kommunen selv, staten, private aktører, puljer osv. At finde medfinansiering til realisering af indsatser er vigtig i forhold til at opnå de opstillede mål.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2030: 55-65% reduktion af landbrugets udledning af drivhusgasser
- ✓ 2050: Yderligere reduktioner, klimaneutral kommune

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Et mere klima- og miljøvenligt landbrug, der er økonomisk bæredygtigt
- ✓ Klimavenlig arealanvendelse der balancerer hensyn til landbrug, natur, biodiversitet, rekreative interesser og energiformål
- ✓ fokus på at anvende innovation, nytænkning og forskning til at sikre en fortsat udvikling af landbruget

VORES VEJ MOD MÅLET

ET MERE KLIMA- OG MILJØVENLIGT LANDBRUG, DER ER ØKONOMISK BÆREDYGTIGT

Indsatserne under dette mål handler primært om, hvordan den enkelte landmand kan mindske CO₂-udledninger fra egen bedrift. Her ligger også fokus på at få en øget produktion af biogas.

Derudover er der indsatser med fokus på dialog og partnerskab. Et partnerskab med landbrugets parter og Ikast-Brande Kommune er et vigtigt fundament for at nå fælles mål og gennemføre indsatser og pilotprojekter på både kort og langt sigt. Jordfordeling skal ses som et redskab, der kan være med til at realisere større projekter, eks. lavbundsprojekter.

KLIMAVENLIG AREALANVENDELSE DER BALANCERER HENSYN TIL LANDBRUG, NATUR, BIODIVERSITET, REKREATIVE INTERESSER OG ENERGIFORMÅL

En indsats under dette mål er udarbejdelse af en strategi for arealanvendelse. Strategien skal være med til at sikre en gennemtænkt og helhedsorienteret anvendelse af arealerne i det åbne land.

Her ligger også indsatser vedr. skovrejsning og udtagning af kulstofrige lavbundsarealer. I denne sammenhæng er det vigtigt at tænke multifunktionelt og i muligheder for også at styrke klimatilpasning, biodiversitet og skabe nye bynære rekreative områder.

FOKUS PÅ AT ANVENDE INNOVATION, NYTÆNKNING OG FORSKNING TIL AT SIKRE EN FORTSAT UDVIKLING AF LANDBRUGET

Under dette mål ligger en indsats om biokul, som er en fremtidig metode til lagring af CO₂.

Vi kender ikke alle nye teknologier i dag. Derfor vil der løbende komme nye indsatser, som vi skal forholde os til. Det er vigtigt at være klar til at teste nye teknologier efterhånden som de opstår og være med til at igangsætte og bakke op om konkrete pilot- eller forsøgsprojekter.

INDSATSER

- Partnerskaber
- Jordfordeling
- Større biogasproduktion
- Styrket dialog på bedriftsniveau om grønne forretningsplaner

INDSATSER

- Strategi for arealanvendelse
- Jordpulje til strategiske opkøb af jord og/eller jordfordeling
- Øget skovrejsning
- Udtagning af kulstofrige lavbundslande

INDSATSER

- Biokul som metode til binding af CO₂

TRANSPORT OG MOBILITET

TRANSPORT OG MOBILITET

Transport og mobilitet er vigtige dele af en velfungerende hverdag.

Det skal gerne være let at bevæge sig rundt, uanset om vi skal på arbejde, i skole, handle ind, til fritidsaktiviteter eller skal besøge familie og venner. Det er ligeledes vigtigt for både virksomheder og borgere, at varer gnidningsfrit og effektivt kan transporteres rundt.

I Herning Kommune står transportsektoren for ca. en fjerdedel af den samlede udledning af drivhusgasser og udledningerne er vokset med 35% siden 1990. Hvor flere andre sektorer har knækket kurven for drivhusgasudledning, så er dette ikke lykkedes på transportområdet. Det skyldes bl.a. at der kommer flere biler på vejene, øget godstransport samt mindre brug af kollektiv transport.

Herning Kommune er en stor geografisk kommune, hvilket betyder, at en del af kommunens borgere har behov for at transportere sig over længere afstande. Især transporten mellem landsbyer og centerbyer samt Herning by er svær at flytte væk fra bilerne. Her handler det om at sætte fokus på delebilisme og omstilling til emissionsfrie køretøjer.

Eldrevne personbiler forventes generelt at blive et afgørende element i realiseringen af Danmarks klimamål. Dels fordi elbiler er energieffektive og dels fordi andelen af vedvarende energi i elforbruget forventes at nå 100% i 2030. I Herning Kommune var der i 2021 ca. 800 private elbiler. Det er en lille andel af det samlede antal biler i kommunen, til gengæld er antallet af elbiler nærmest eksponentielt stigende set over de seneste fire år. Forventningen er, at denne udvikling fortsætter.

Der er også potentiale i at flytte især kortere bilture til andre transportmidler. Vi vil skabe rammer, som giver borgerne gode muligheder for at gå og cykle på de ture, hvor det kan give mening at fravælge bilen. Det er både med til at mindske udledningen af drivhusgasser og er godt for sundheden. Vi vil også arbejde for, at de kollektive trafiktilbud er attraktive og synlige.

Det er vigtigt at have en god dialog med transportsektoren for løbende at have fokus på udfordringer og muligheder samt hvordan Herning Kommune kan understøtte omstillingen indenfor den tunge transport. I forhold til vare- og lastbiltrafik handler det om eksempelvis at sikre mulighed for at etablere brinttankstationer og ladeinfrastruktur, men også om mulige omlastepunkter, som kan være med til at sikre, at lastbilerne kører fyldte rundt.

Gennem udbud har Herning Kommune mulighed for at stille krav om, at busser, taxa-kørsel og varetransport skal være så emissionsfrit som muligt.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2030: 70% reduktion i udledninger fra transport
- ✓ 2050: 100% reduktion i udledninger fra transport

VORES VEJ MOD MÅLET:

- ✓ Skifte af teknologi og drivmidler i persontransport
- ✓ Fremme klimavenlig persontransport
- ✓ Skifte af teknologi og drivmidler i vare- og lastbiltrafik

VORES VEJ MOD MÅLET

SKIFTE AF TEKNOLOGI OG DRIVMIDLER I PERSONTRANSPORT

Indsatserne under dette mål handler om udbygning af el-ladeinfrastruktur med det formål at skubbe på elektrificering af persontransport samt et skifte til emissionsfrie kollektive trafiktilbud.

FREMME KLIMAVENTLIG PERSONTRANSPORT

Indsatserne under dette mål handler om at forbedre forhold for alternativer til kørsel i egen bil; eksempelvis i form af cykelstier, fokus på delebilisme og synliggørelse af kollektive trafiktilbud. Planen for nye mobilitetsformer skal komme med bud på, hvordan vi smartere, nemmere og mere bæredygtigt kan transportere os rundt – det kan eks. være gennem mere struktureret samkørsel og delebiler.

Det handler således både om fysisk planlægning, kommunikation og adfærdsændring.

SKIFTE AF TEKNOLOGI OG DRIVMIDLER I VARE- OG LASTBILTRAFIK

Indsatserne under dette mål handler om en løbende dialog med transportsektoren om udfordringer og muligheder. Den grønne omstilling understøttes ved at sikre tilstrækkelig med vedvarende energi til at producere drivmidler til tung transport samt etablering af ladeinfrastruktur og brinttankstationer. Samtidig er der indsatser, som handler om at være med til at understøtte en mere bæredygtig varetransport. Herning Kommune kan eksempelvis understøtte dette gennem omlastepunkter.

INDSATSER

- Fremme elektrificering af private personbiler
- Fremme elektrificering af kollektiv transport

INDSATSER

- Fremme forhold for cyklister, gående og kollektiv transport i byplanlægning, renoveringer og nye anlægsprojekter
- Øget synlighed og kommunikation af kollektive trafiktilbud
- Fremme delebilisme og delecyclisme
- Plan for nye mobilitetsformer

INDSATSER

- Samarbejde vedr. grøn omstilling af vare- og lastbiltransport
- Fremme omstilling af varebiler, lastbiler og landbrugsmaskiner til fossilfrie drivmidler
- Omlastepunkter som en del af den grønne omstilling
- Undersøge mulighed for samordnet varedistribution

ENERGI

ENERGI

Målet er, at Herning Kommunes energiforbrug skal være 100% forsynet af vedvarende energi i 2050. For at kunne opfylde den målsætning er det en forudsætning, at der produceres og forbruges mere vedvarende energi i kommunen. Ligeledes er det en forudsætning, at omstilling fra gas og olie understøttes samtidig med at den grønne fjernvarme udbygges og fortættes.

Herning Kommune vil fortsat være en kommune i vækst. Virksomheder og borgere skal have al den energi, de har brug for. Den skal være miljørigtig og helst komme fra danske kilder, så energiproduktionen i sig selv også kan være med til at skabe lokale arbejdspladser. Vores fremtidige energiforsyning skal effektivt udnytte vedvarende energikilder og energisystemet skal løbende tilpasses i takt med den teknologiske udvikling og skiftende energibehov. Samtidig skal vi øge forsyningssikkerheden og reducere afhængigheden af fossile brændsler. Potentialet for udvikling af fremtidens energi- og transportformer, især inden for brintteknologi, skal udnyttes og videreudvikles.

Ifølge den seneste opgørelse af det samlede energiforbrug i Herning Kommune, udgør andelen af vedvarende energi produceret i kommunen ca. 50%. Der er derfor et behov for at producere mere vedvarende energi, når kommunens energiforbrug skal dækkes af 100% vedvarende energi. Den vedvarende energi der produceres, kommer i dag primært fra biomasse, vindenergi og solenergi.

Vores energistrategier danner grundlag for at udpege områder til vedvarende energi såsom vindmøller, solenergi, biogas, biomasse og brintproduktion. Da vi oplever stor interesse for at opstille vindmøller og solcelleanlæg, forventer vi, at omstillingen til vedvarende energi primært kommer til at ske via de to energikilder. Herning Kommune har også interesse i, at omstillingen sker med større bidrag fra andre relevante teknologier. At finde de rigtige placeringer kræver samarbejde med nabokommuner, energiselskaber og andre aktører. Samarbejde er også med til at sikre, at lokale energiresourcer udnyttes bedst muligt. Borgerne er også i centrum. Det er vigtigt, at vi har fokus på gode borgerinddragelsesprocesser.

Erfaringerne viser, at der for både borgere og virksomheder er penge og CO₂-reduktioner at hente ved at energioptimere - både på kort og på langt sigt. Det er også med til at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne. Omstillingen til mere energirigtige løsninger rummer et stort erhvervspotentiale, som i samspil med forsknings- og uddannelsesinstitutioner kan sikre fortsat vækst og udvikling.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2030: El- og varmforsyningen skal være baseret på 100% vedvarende energi
- ✓ 2050: Som minimum være selvforsynende med vedvarende energi

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Fossilfri energi- og varmeproduktion, hvor el- og varmforsyning er baseret på 100% vedvarende energi
- ✓ Bidrage til produktion af bæredygtigt brændstof

VORES VEJ MOD MÅLET

FOSSILFRI ENERGI- OG VARMEPRODUKTION, HVOR EL- OG VARMEFORSYNING ER BASERET PÅ 100% VEDVARENDE ENERGI

Indsatserne under dette mål handler om udarbejdelse af strategisk varmeplan, dialog med varmegværker om udfasning af fossile brændsler, muligheder for at udbygge og fortætte fjernvarmeforsynede områder, udfasning af individuel olie og gas hos både borgere og erhvervsliv samt rådgivning af virksomheder og borgere om reduktion og intelligent energiforbrug. Den strategiske varmeplan vil også forholde sig til mulighederne for elektrificering af varmeforsyningen.

Indsatserne handler også om at sikre planlægning for vindmøller, solceller, biogas og brint samt undersøge forskellige muligheder; fra solceller på tage til landbaseret energi-ø. Multifunktionalitet skal tænkes ind, hvor det er muligt.

BIDRAGE TIL PRODUKTION AF BÆREDYGTIGT BRÆNDSTOF

Indsatserne under dette mål handler om at understøtte produktion af bæredygtige brændstoffer gennem en styrkeposition indenfor brintteknologi samt Power-to-X. Dette kan eksempelvis være med til at understøtte omstillingen til fossilfrie drivmidler i transportsektoren.

INDSATSER

- Udfasning af fossile brændsler på fjernvarmegværkerne
- Udbygning af fjernvarmeforsynede områder
- Udarbejdelse af strategisk varmeplan
- Undersøge muligheder; fra solceller på tage til landbaseret energi-ø
- Planlægning for opstilling af vindmøller og solceller
- Planlægning for udbygning af biogasproduktionen
- Carbon Capture
- Løsning for grøn varme i det åbne land
- Fremme reduceret og intelligent energiforbrug hos borgere, virksomheder og kommune

INDSATSER

- Støtte op om etablering af Power-to-X
- Partnerskaber

GENBRUG OG AFFALD

GENBRUG OG AFFALD

Danmark er et af de lande i verden med den højeste CO₂-udledning per borger. En væsentlig forklaring er, at vi har opbygget et velstående samfund med et højt ressourceforbrug.

Derfor bliver den måde, vi håndterer vores affald på vigtig; Jo mere affald vi genbruger og genanvender, jo mindre bliver CO₂-udledning fra afbrænding af affald, nyproduktion og udvinding af råstoffer. Affaldsproduktion og -behandling er derfor centralt at tage fat på for at imødegå klimaforandringerne. Målet er mindre affald, mindre spild og mere genbrug.

I Herning Kommune har borgerne sorteret affald gennem de seneste mange år. Der har været – og er fortsat – fokus på minimering af affald, sortering, genbrug og genanvendelse. Der kan være klimagevinster at hente mange steder; fra produktion, genbrug, reparation og affaldssortering til genanvendelse, energiudnyttelse og deponi. De produkter og ressourcer som vi forbruger skal holde længere og kunne bruges igen og igen.

Affald går dermed fra at være et problem til at være en værdifuld ressource, som virksomheder og forbrugere efterspørger og som kan genanvendes i nye produkter. Det åbner nye muligheder og kalder på forandring, samarbejde og kommunikation på tværs. Vi ser omstillingen til en mere cirkulær økonomi som en mulig vækstmotor for vores virksomheder.

Herning Kommune er i gang med at udarbejde en ny affaldsplan, som sammen med denne klimaplan skal være med til at sikre realiseringen af målene indenfor området.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2025: 55 % af husholdningsaffald genanvendes
- ✓ 2030: 60 % af husholdningsaffald genanvendes
- ✓ 2030: Udsortering af 80% plastik fra forbrænding
- ✓ 2030: Affaldssektoren er klimaneutral
- ✓ 2035: 65 % af husholdningsaffald genanvendes

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Bedre affaldssortering og mere genbrug
- ✓ Bedre affaldsbehandling og genanvendelse

VORES VEJ MOD MÅLET

BEDRE AFFALDSSORTERING OG MERE GENBRUG

Indsatserne handler om, at vi skal blive endnu bedre til at sortere og genanvende affald. Både husholdningsaffald og erhvervsaffald. Vi ved, at vores borgere gerne vil affaldssortere. Derfor ligger der også en indsats i at sikre, at borgerne føler sig klædt på til korrekt affaldssortering samt at de får viden om, at det nytter.

BEDRE AFFALDSBEHANDLING OG GENANVENDELSE

Indsatserne under dette mål handler om et særligt fokus på genanvendelse af tekstiler, hvilket ligger i god tråd med Herning Kommunes DNA og en erhvervsmæssig styrkeposition indenfor tekstilområdet. Og så handler det om at mindske CO₂-udledning fra forbrænding af affald genereret i Herning Kommune gennem CO₂-fangst / Carbon Capture.

INDSATSER

- Indsamling i 10 affaldstyper, inkl. tekstilaffald
- Sortering og genanvendelse af erhvervsaffald
- Formidling, undervisning og adfærd
- Central sortering af husstandsindsamlet affald

INDSATSER

- Tekstilsymbiose, indsamling af tekstilaffald
- Carbon Capture på forbrændingsanlæg i Esbjerg og Kolding

BÆREDYGTIG LEVEVIS

BÆREDYGTIG LEVEVIS

Danmark er et af de lande i verden, som har den højeste CO2-udledning per borger. En væsentlig forklaring er, at vi har opbygget et velstående samfund med et højt ressourceforbrug. Borgernes adfærd, engagement og ejerskab er derfor en vigtig del af klimaindsatsen og en bæredygtig omstilling.

Vi ved, at mange borgere – både unge og voksne - selv gerne vil gøre en indsats og efterspørger viden om, hvilke handlinger og adfærd der har en effekt. Borgerne efterspørger, at Herning Kommune spiller en aktiv rolle i at formidle denne viden.

Herning Kommune vil gå ind i rollen som formidler, katalysator og ressource til at facilitere indsatser, som kan gøre borgerne i kommunen til klimakompetente borgere. Det handler bl.a. om at:

- Skabe viden og kompetence så borgerne har mulighed for at træffe klimabevidste valg
- Mobilisere og engagere borgerne til at gøre en indsats og ændre vaner
- Skabe ejerskab og støtte op om borgernes projekter og aktiviteter
- Lytte til og tage borgerne med på råd i den bæredygtige udvikling af deres kommune

I dette arbejde er det vigtigt at nå bredt ud i Herning Kommunes geografi samt ud til mange forskellige målgrupper. Vi skal nå borgerne, der hvor de er; eksempelvis i foreningslivet og i de lokale fællesskaber i kommunens byer.

Det er ligeledes vigtigt at styrke dagtilbuds og skolers arbejde med og undervisning i FN's 17 verdensmål, bæredygtighed og klima, så børnene i Herning Kommune tidligt får viden om, hvad klimavenlig adfærd er.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2025: Borgerne i Herning Kommune er klimakompetente
- ✓ 2025: Alle børn i daginstitutioner og skoler får viden om klimavenlig adfærd

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Aktivering og mobilisering af borgere og lokale fællesskaber
- ✓ Fokus på bæredygtighed og klima i dagtilbud og skoler
- ✓ Grønne midtbyer og bæredygtig planlægning

VORES VEJ MOD MÅLET

AKTIVERING OG MOBILISERING AF BORGERE OG LOKALE FÆLLESSKABER

Indsatserne under dette mål handler om, hvordan vi på forskellig vis vil nå ud til vores borgere, mobilisere dem og give dem viden om, hvordan de kan være med til at gøre en forskel for klimaet i deres egen hverdag. Det kan ske gennem informationsmaterialer, vejledning, workshops, arrangementer osv. Vi skal nå bredt ud både i forhold til målgrupper og geografi.

FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED OG KLIMA I DAGTILBUD OG SKOLER

Her er der særlige indsatser rettet mod at give børnene i Herning Kommune viden om klimavenlig adfærd. Indsatserne under dette mål handler om at styrke arbejdet, læring og undervisningen i FN's 17 verdensmål, bæredygtighed og klima i dagtilbud og skoler i Herning Kommune.

GRØNNE MIDTBYER OG BÆREDYGTIG PLANLÆGNING

Indsatserne under dette mål skal være med til at understøtte bæredygtighed og kvalitet i forhold til de grønne og blå elementer i planer og projekter. Der vil både være fokus på at bevare eksisterende kvaliteter, udnytte stedets potentialer samt tilføje nye kvaliteter ved at skabe sammenhæng mellem funktionelle krav, biodiversitet, sundhed, klima og klimatilpasning.

INDSATSER

- Borgerinvolvering, mobilisering og fællesskab
- Vejledning, rådgivning og inspiration til borgere om klimavenlige valg
- Aktiviteter og arrangementer med fokus på klima og bæredygtighed, eks. Climathon og uddeling af bæredygtighedspris/klimapris
- Inspirationskatalog for bæredygtig levevis
- Synliggøre lokale initiativer og historier

INDSATSER

- Undervisning i klima og bæredygtighed tilpasset alder og kompetenceniveau
- Understøtte det lokale arbejde med verdensmål, bæredygtighed og klima i dagtilbud og skoler
- Videreudvikle verdensmålsuge

INDSATSER

- Grønne forbindelser og byrum
- Bæredygtighed og klima i den fysiske planlægning
- Blå-grøn ring om Herning by

VIRKSOMHEDERS GRØNNE OMSTILLING

VIRKSOMHEDERS GRØNNE OMSTILLING

Den grønne omstilling rummer på den ene side store potentialer for grøn vækst og beskæftigelse og på den anden side også behov for nytænkning og investeringer for at omstille til mere klimavenlig produktion.

I den grønne omstilling skal vi stå på skuldrene af det, vi kan og er. Vores historie, identitet, skabertrang, kompetencer, styrker og potentialer; vores DNA. Det skal vi i fællesskab løfte ind i en tid, hvor bæredygtighed og grøn omstilling er vigtige og nødvendige omdrejningspunkter. Det kræver fokus på nytænkning, innovation og stor omstillingsevne.

Virksomhederne i Herning Kommune vil noget – og de vil noget sammen. Der er en foretagsomhed og en samarbejdsvilje på tværs. Som kommune vil vi initiere og facilitere fællesskaber og løfte partnerskaber på tværs af brancher, vidensinstitutioner, aktører og interessenter. Vi tror på, at det er gennem samarbejde, vi skaber bæredygtig udvikling og vækst. Vi vil gøre os umage for at få alle med. Det er blandt andet vigtigt, at få flere SMV'er til at se muligheder i at udvikle ressourceeffektive produktionsprocesser, nye grønne løsninger og produkter.

Herning Kommune vil understøtte markedsdrevne initiativer og arbejde for at fjerne forhindringer for virksomhedernes grønne omstilling. Planlægning for grønne hubs og erhvervsklynger kan være med til at tiltrække nye virksomheder, understøtte cirkulære ressourcestrømme, iværksætteri og tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft.

En forudsætning for virksomhedernes succesfulde grønne omstilling er, at der er mulighed for at ansætte medarbejdere med bæredygtige kompetencer og mindset. Herning Kommune vil understøtte, at kompetencerne er til stede.

Vi vil skabe rammer for et erhvervsliv med en stærk position og konkurrencefordel indenfor den grønne omstilling.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2030: En stærk position indenfor grøn omstilling giver virksomhederne en konkurrencefordel

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Partnerskaber og symbioser som fundament for innovation og virksomheders grønne omstilling
- ✓ Omstilling og bæredygtige kompetencer

VORES VEJ MOD MÅLET

PARTNERSKABER OG SYMBIOSER SOM FUNDAMENT FOR INNOVATION OG VIRKSOMHEDERS GRØNNE OMSTILLING

Indsatserne under dette mål handler om at styrke og udvikle partnerskaber som fundament for virksomhedernes grønne omstilling. Erhvervsrådet for Herning og Ikast-Brande kommune samt Bæredygtig Herning spiller vigtige roller. Gennem partnerskaber kan lokale virksomheder tilslutte sig målene og arbejdet med at reducere drivhusgasudledninger.

Der er særligt fokus på eksisterende og nye styrkepositioner samt på projekter som opstår hos virksomhederne selv.

OMSTILLING OG BÆREDYGTIGE KOMPETENCER

Indsatserne under dette mål handler om at give virksomhederne mulighed for at få inspiration og rådgivning vedr. grøn omstilling samt understøtte, at der er de medarbejdere med bæredygtige kompetencer, som virksomhederne har brug for. Som medarrangør af den årlige Climathon rettes fokus både på at styrke bæredygtige kompetencer samt skabe kontakt mellem studerende, virksomheder og deres udfordringer.

En indsats handler også om at undersøge interesse for og planlægge for grønne hubs, hvor virksomheder kan lokaliseres i en form for recycling-fællesskaber.

INDSATSER

- Generelt fokus på at styrke partnerskaber med foreninger, virksomheder og vidensinstitutioner
- Bæredygtig Herning
- Styrkeposition indenfor brintteknologi
- Tekstilsymbiosen
- Etablering af tekstilmølle
- Bæredygtig detailhandel
- Fokus på bæredygtighed og klima i events
- Vildbjerg Green City

INDSATSER

- Grønne forretningsplaner
- Mulighedskatalog indenfor grøn omstilling
- Medarbejdere med de rette bæredygtige kompetencer og mindset
- Fokus på innovative løsninger: Climathon
- Grønne hubs og virksomhedssamarbejder
- Synliggøre gode initiativer og historier på tværs af brancher

HERNING KOMMUNE SOM VIRKSOMHED

HERNING KOMMUNE SOM VIRKSOMHED

De opsatte reduktionsmål gælder både for Herning Kommune som geografi og for Herning Kommune som virksomhed.

Herning Kommune har gennem de senere år igangsat en lang række initiativer. Bæredygtig Herning er blevet oprettet, bybusserne blev skiftet til el-busser i september 2021 og der kan nævnes flere eksempler.

Men der skal sættes højere hastighed på Herning Kommunes grønne omstilling. Derfor vil vi udarbejde en plan, som skal være klar i løbet af 2023. Planen skal beskrive, hvordan Herning Kommune nu og i de kommende år vil igangsætte initiativer, som sikrer, at vi selv lever op til de målsætninger, som vi har sat op både for os selv og for resten af vores kommune.

Planen skal være ambitiøs og målrettet og skal beskrive indsatser og handlinger i hele organisationen. På samme måde som der udarbejdes klimaregnskab for hele Herning Kommunes udledning af drivhusgasser, skal der udarbejdes regelmæssige klimaregnskaber for Herning Kommune som virksomhed, som muliggør opfølgning.

Ligesom den samlede klimaplan, vil planen for Herning Kommune som virksomhed være dynamisk med løbende opfølgninger og revisioner.

Vi vil også prioritere, at alle medarbejderne i Herning Kommune får viden, som gør dem i stand til at træffe klimabevidste valg. Målet er at gøre Herning Kommunes medarbejdere til klimabevidste ambassadører i forhold til at fremme den grønne omstilling både på deres arbejdsplads og hjemme.

Udover vores eget klimaaftryk, så har vi også mulighed for at påvirke vores omverden gennem indkøbspolitikken.

VORES MÅL FOR REDUKTION

- ✓ 2030: 70% reduktion af CO2 udledninger fra Herning Kommune som virksomhed
- ✓ 2050: Klimaneutral kommune

VORES VEJ MOD MÅLET

- Udarbejde en grøn forretningsplan for Herning Kommune som virksomhed (360°)
- Medarbejdere som klimakompetente ambassadører

VORES VEJ MOD MÅLET

UDARBEJDE EN GRØN FORRETNINGSPLAN FOR HERNING KOMMUNE SOM VIRKSOMHED (360°)

Planen skal beskrive initiativer og handlinger i hele organisationen, som kan føre til CO₂-reduktioner. Det kan eksempelvis være bæredygtigt kommunalt byggeri, energirenovering af kommunale bygninger, udfasning af fossil bilflåde og specialmaskiner, bæredygtige indkøb, sænke elforbrug og anvende grøn strøm.

MEDARBEJDERE SOM KLIMAKOMPETENTE AMBASSADØRER

Medarbejderne i Herning Kommune skal have en viden, som gør dem i stand til at træffe klimabevidste valg både på arbejde og hjemme.

KLIMAPLANENS REDUKTION AF DRIVHUSGASSER

På baggrund af de opsatte mål og indsatser i klimaplanen, er der beregnet et scenarie for CO₂-reduktion i Herning Kommune frem mod 2050 – hvis indsatserne gennemføres som planlagt.

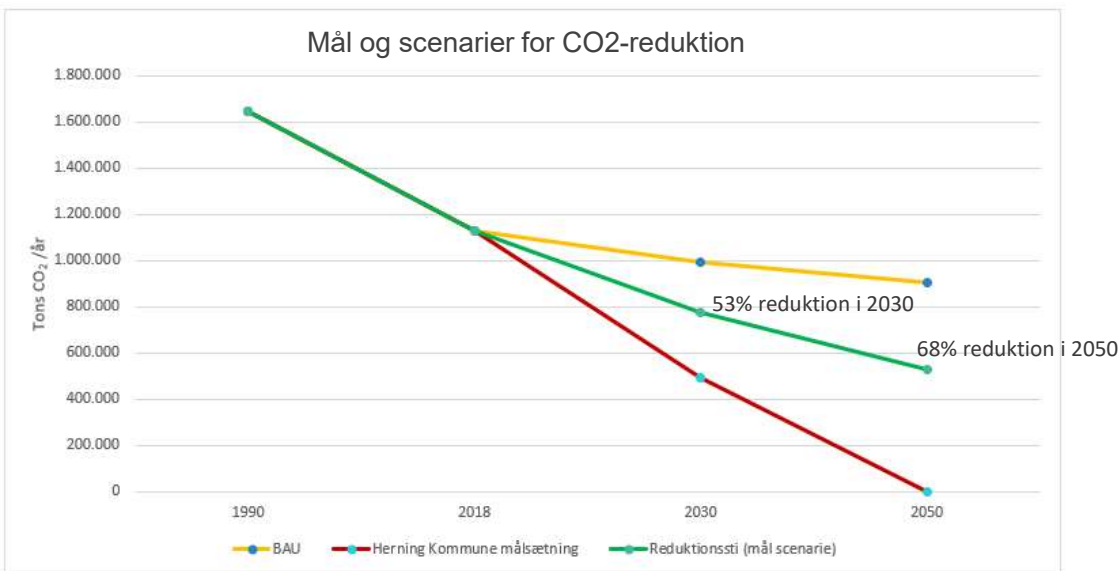
Med gennemførelse af indsatserne vil CO₂-udledningen i Herning Kommune være på 775.300 ton CO₂ i 2030, svarende til en reduktion på 53% og i 2050 vil den være på 527.300 ton CO₂, svarende til en reduktion på 68% (grøn kurve).

I denne sammenhæng er det vigtigt at bemærke, at der er en del indsatser i klimaplanen, hvor det ikke har været muligt at beregne en reduktionseffekt. Klimaplanens reelle reduktionseffekt forventes derfor at være større end illustreret i det beregnede scenarie for CO₂-reduktion.

Kurven for Business-as-Usual (BAU, gul kurve) illustrerer CO₂-udledningen, hvis der ikke gennemføres lokale indsatser. Den indeholder dog eksempelvis nationale initiativer og lovgivning, som endnu ikke er implementeret og kan kræve kommunal handling.

Forskellen mellem mål og reduktionssti kaldes manko. Mankoen er udtryk for forskellen mellem de opstillede reduktionsmål og klimaplanens beregnede CO₂-reduktion. Mankoen i 2030 vil være på 282.000 ton CO₂ og i 2050 på 527.300 ton CO₂.

Selvom vi vurderer, at Herning Kommunes klimaplan reelt har større effekt end beregnet, så er det afgørende, at der i de kommende år arbejdes på at gøre mankoen mindre. Dette kan både ske ved at igangsætte nye indsatser, blive mere ambitiøse på allerede igangsatte indsatser samt at finde metoder til at beregne CO₂-reduktion på allerede igangsatte indsatser. Herning Kommunes klimaplan er derfor en dynamisk plan, hvor der årligt vil blive justeret i mål og indsatser i samarbejde med borgere og aktører.

KLIMATILPASNING

MÅL OG INDSATSER FOR KLIMATILPASNING

Med DK2020 partnerskabet har Herning Kommune forpligtiget sig til at opfylde alle de elementer der kræves i klimatilpasningsindsatsen for at blive en klimarobust kommune i 2050.

Målet er således at sikre en klimarobust kommune i fremtiden til glæde og gavn for kommunens borgere, virksomheder og miljø.

Med klimarobust menes, at Herning Kommune forbliver en attraktiv og bæredygtig kommune, hvor klimatilpasningsindsatsen står højt på dagsordenen. En kommune som beskytter kommunens natur- og samfundsmæssige værdier og gennemfører tilpasning til ændrede klimaforhold som en fælles indsats med borgere og erhverv i centrum.

For at blive en klimarobust kommune skal der arbejdes målrettet med klimatilpasning, så borgere og samfundsmæssige værdier sikres bedst muligt. Der er derfor udarbejdet en række indsatser, som skal være med til at sikre, at dette sker.

Herning Kommune har arbejdet med klimatilpasning i forhold til vand fra alle retninger længe, men har ikke tidligere haft fokus på arbejdet med klimafaktorerne tørke, hede og vind. Arbejdet med disse risikoområder er derfor først påbegyndt i forbindelse med udarbejdelse af klimaplanen.

Mål og indsatser for klimatilpasning er baseret på:

- DMI's Klimaatlas for Herning Kommune
- Nyt oversvømmelses- og risikokort fra 2022
- Kendt viden og erfaringer fra det daglige arbejde med klimatilpasning

FIRE INDSATSOMRÅDER FOR KLIMATILPASNING

Vand		5 delmål og 12 indsatser
Tørke		3 delmål og 3 indsatser
Hede		2 delmål og 2 indsatser
Vind		2 delmål og 2 indsatser

NY KLIMATILPASNINGSPLAN

Som en tværgående indsats vil vi revidere vores klimatilpasningsplan. I forbindelse med revisionen vil vi medtage de tre klimafaktorer hede, tørke og vind. Den kommende klimatilpasningsplan vil således omfatte alle risici vurderet til at blive en udfordring.

Her vil der blive lagt vægt på den nuværende farekortlægning og risikovurdering, som er udarbejdet i forbindelse med udarbejdelse af klimaplanen og samtidigt vil det blive vurderet, om der skal medtages flere indsatser for at mindske påvirkningen af mennesker og miljø. Planen skal udarbejdes i et tæt samarbejde med forsyningen.

Formålet med klimatilpasningsplanen er at skabe et grundlag for, at både kommune, erhvervsliv og borgere kan forberede sig på de ændrede klimaforhold. Det er også et formål at indtænke de ændrede klimaforhold i den kommunale planlægning, så effekten af ændringerne i nogen grad kan vendes fra "problemer" til "ressource". For eksempel kan de øgede vandmængder inddrages som et positivt element i landskabet og byrummet uden at gå på kompromis med sikkerhed og sundhed.

Det vurderes, at en revision af klimatilpasningsplanen samt udarbejdelse af en handlingsplan i høj grad vil styrke koordineringen af indsatsen for klimatilpasning med øvrige aktiviteter, herunder vejprojekter, regnvandshåndtering af ny byudvikling og ikke mindst Herning Vands løbende arbejde med at renovere og separere afløbssystemet i Herning Kommune.

VAND

VAND

Herning vil som resten af Danmark blive ramt af klimaforandringer de kommende år og vi vil komme til at opleve mere vand fra alle sider. Hyppigere ekstreme vejrhændelser såsom skybrud, langvarig nedbør samt stigende grundvandsspejl vil føre til flere oversvømmelser. Det kan give vand i kælderen og oversvømme huse, veje og anden infrastruktur samt påvirke kritiske samfundsfunktioner og virksomheders produktivitet.

I Herning er det derfor målet, at vi ruster os til at blive en klimarobust kommune. Der skal investeres i klimatilpasning for at forebygge og minimere de skader og omkostninger, som følger af et klima i forandring. I Herning Kommune er byrådets overordnede mål at se muligheder og ikke begrænsninger i de forestående klimaforandringer og vi vil i fremtiden håndtere udfordringerne med vand som en helhed og sammentænke løsninger for at sikre den bedst mulige koordination af klimatilpasningsindsatsen. Der er behov for at tænke langsigtet og træffe strategiske beslutninger for at undgå suboptimale løsninger, der modarbejder hinanden og som viser sig at være utilstrækkelige.

Herning Kommune gør allerede meget for at sikre de optimale løsninger til klimatilpasning herunder håndtering af regn- og overfladevand, hvor vi fokuserer på at udnytte klimaudfordringen positivt med rekreative løsninger og tiltag, der gavner kommunens borgere og virksomheder. Dette skal især ske gennem fremtidig klimatilpasset planlægning, både ved byomdannelse og større ændringer i eksisterende bymiljø samt ved ny byudvikling. Regnvand skal håndteres så tæt på kilden som muligt, bl.a. ved anvendelse af LAR-løsninger (Lokal Afledning af Regnvand), som er en vigtig del af den strategi, som Herning Kommune har på området.

Klimatilpasning i Herning Kommune skal ske i et tæt samarbejde med Herning Vand A/S, kommunens borgere, virksomheder og andre interessenter. Vidensdeling og opmærksomhed over for de enkelte parters ønsker kan være med til at skabe bedre løsninger med merværdi for alle.

VORES MÅL FOR KLIMATILPASNING

- ✓ Sikre en klimarobust kommune i fremtiden til glæde og gavn for kommunens borgere, virksomheder og miljø.

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Udnytte klimaudfordringen positivt med rekreative og naturmæssige tiltag, der er til glæde for kommunens borgere og virksomheder
- ✓ Se muligheder og ikke begrænsninger i forhold til de forestående klimaændringer
- ✓ Beskytte kommunens værdier i byggerier, infrastruktur, jordbrug og landskab
- ✓ Sætte fokus på at håndtere regnvand og grundvand
- ✓ Forebygge mod oversvømmelse med lokale løsninger

VORES VEJ MOD MÅLET

UDNYTTE KLIMAUDFORDRINGEN POSITIVT MED REKREATIVE OG NATURMÆSSIGE TILTAG, DER ER TIL GLÆDE FOR KOMMUNENS BORGERE OG VIRKSOMHEDER

Indsatserne under dette mål handler om at benytte planlægningen i form af kommune- og lokalplaner til at forebygge oversvømmelser af vand fra oven, fra neden og fra siderne, samt finde arealer til håndtering af vandet som også kan give merværdi til kommunens borgere.

SE MULIGHEDER OG IKKE BEGRÆNSNINGER I FORHOLD TIL DE FORESTÅENDE KLIMAÆNDRINGER

Indsatsen under dette mål handler om et konkret areal syd for Gullestrup (KLIT 4), hvor det skal undersøges, om området kan benyttes både til klimatilpasning og til oversvømmelse af lavbundsareal, så man kan samtænke CO2-reduktion og klimatilpasning.

BESKYTTE KOMMUNENS VÆRDIER I BYGGERIER, INFRASTRUKTUR, JORDBRUG OG LANDSKAB

Indsatserne under dette mål handler om at beskytte kulturværdier, naturværdier og almene og kritiske samfundsværdier. Tiltagene er bl.a. kloakseparering, udpegning af skybrudsveje som kan lede vandet væk samt at udpege et serviceniveau for forskellige områder, så det rette klimatilpasningsniveau kan fastsættes.

INDSATSER

- Klimatilpasset planlægning
- Udpege arealer til opmagasinering af vand
- Sikring af den blå-grønne infrastruktur i Herning by

INDSATSER

- Sammentænkning af klimatilpasning og oversvømmelse af lavbundsarealer

INDSATSER

- Regnvand og spildevand hver for sig
- Helhedsorienteret vandplanlægning
- Servicemål for vand på terræn
- Udpegning af skybrudsveje

VORES VEJ MOD MÅLET

SÆTTE FOKUS PÅ AT HÅNDBERE REGNVAND OG GRUNDEVAND

Indsatserne herunder handler om at benytte erfaringer fra tidligere projekter til at vejlede og informere borgere om, hvordan de kan sikre deres ejendom mod vand. Derudover skal der udarbejdes en vejledning til en vandhåndteringsplan til kommende byggemodnere om, hvordan regnvand, grundvand og klimavand skal håndteres i nye byggemodningsområder.

FOREBYGGE MOD OVERSVØMMELSE MED LOKALE LØSNINGER

For at begrænse risikoen for oversvømmelse af byer og vandløb, vil der blive arbejdet med LAR løsninger (Lokal Afledning af Regnvand), som nedsivning, grønne tage, klimagrøfter, bassiner mm. LAR løsningerne skal ligeledes indtænkes i planlægningen i kommunen.

INDSATSER

- Benytte erfaringer fra EU-projekt til håndtering af højtstående grundvand
- Information til borgere og virksomheder om kommende klimaændringer og mulige løsningstiltag hvor ejer selv har ansvar
- Udarbejde en vejledning til en regnvandshåndteringsplan

INDSATSER

- Lokal afledning af regnvand (LAR)

TØRKE, HEDE OG VIND

TØRKE

HEDE

VIND

Alt tyder på at klimaforandringerne primært kommer til at give Herning Kommune udfordringer i forhold til at håndtere vand, men de kan også give andre udfordringer og risici, der kan få en større betydning i fremtiden end nu. Det forventes, at vi fremover vil få flere og længere perioder med tørke og hede, hvor især sårbare samfundsgrupper kan blive udsatte. Klimarisici vil også have indvirkning på områder som vandingsbehov, afgrødevalg og brandfare. For eksempel vil tørke medføre en højere brandrisiko og særligt risikoen for naturbrande vil stige.

I Herning Kommune har disse klimarisici ikke tidligere været af et omfang, som har medført, at der skulle udføres en ekstra indsats ud over de beredskabsplaner, der allerede er i dag. Men fremover vil udviklingen i datagrundlag relateret til tørke, hede og vind blive fulgt nøje for at vurdere behovet for at sætte mål i kommende revisioner af klimaplanen.

For at sikre at Herning Kommune fremadrettet bliver en klimarobust kommune, vil vi styrke indsatsen ved at opdatere eksisterende beredskabsplaner. Samtidigt vil vi lægge vægt på at informere borgere om, hvordan de kan gøre deres ejendom mere robust overfor følgerne af klimaforandringer som tørke, hede og vind.

VORES MÅL FOR KLIMATILPASNING

- ✓ Sikre en klimarobust kommune i fremtiden til glæde og gavn for kommunens borgere, virksomheder og miljø.

VORES VEJ MOD MÅLET

- ✓ Mindske risiko for naturbrande
- ✓ Mindske risiko for udtørring af vandløb
- ✓ Sikring og prioritering af vandressourcer
- ✓ Påvirkning af mikroklimaet gennem byudvikling
- ✓ Indsats over for den enkelte borger
- ✓ Forebyggelse af stormfald
- ✓ Indsats over for borgere, trafikanter, infrastruktur og ejendomme

TØRKE: VORES VEJ MOD MÅLET

MINDSKE RISIKO FOR NATURBRANDE

Indsatsen herunder er at få udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med fremtidige ekstremhændelser med tørkeperioder, hvis det vurderes relevant, for at minimere risikoen for naturbrande

MINDSKE RISIKO FOR UDTØRRING AF VANDLØB

Indsatsen handler om at minimere udtørring af vandløb ved at plante træer langs med de mindre vandløb for at mindske de negative konsekvenser i forbindelse med tørkeperioder.

SIKRING OG PRIORITERING AF VANDRESSOURCER

Der skal udarbejdes en beredskabsplan for at sikre den nødvendige prioritering af vandindvinding til drikkevand, sikring af fødevarerproduktion, afgrøder og vand til dyrehold under længerevarende tørkeperioder.

INDSATS

→ Udarbejde en beredskabsplan for tørke

INDSATS

→ Træplantning langs små vandløb

INDSATS

→ Beredskabsplan for vandindvinding under tørke

HEDE: VORES VEJ MOD MÅLET

PÅVIRKNING AF MIKROKLIMAET GENNEM BYUDVIKLING

Indsatsen herunder omhandler etablering af flere tage med grønne belægninger for at påvirke lufttemperaturen og sikre en lavere og mere stabil overfladetemperatur samt en kølende effekt under hedeperioder om sommeren.

INDSATS OVER FOR DEN ENKELTE BORGER

Der skal i forbindelse med revision af eksisterende beredskabsplaner vurderes, om der er behov for en særskilt beredskabsplan for særligt udsatte borgere under en hdebølge.

INDSATSER

→ Planlægning med grønne tage

INDSATSER

→ Udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med hdebølge

VIND: VORES VEJ MOD MÅLET

FOREBYGGELSE AF STORMFALD

Indsatsen handler om at mindske risikoen for stormfald i kommunale skove.

INDSATSER

→ Der skal i fremtiden være en højere andel af løvtræer fremfor nåltræer

INDSATS OVER FOR BORGERE, TRAFIKANTER, INFRASTRUKTUR OG EJENDOMME

Der skal i forbindelse med revision af eksisterende beredskabsplaner vurderes, om der er behov for en særskilt beredskabsplan for særligt udsatte borgere under høje vindhastigheder.

INDSATSER

→ Udarbejdelse af en beredskabsplan

SÅDAN VIL VI ARBEJDE

VI ER I GANG

Det er ikke nyt for Herning Kommune at arbejde med bæredygtighed, klimahensyn og klimatilpasning. Gennem de senere år er der igangsat en række forskellige initiativer og projekter.

Senest er der truffet beslutninger om udskiftning af gadelys til LED og udskiftning af gas- og oliefyr i ejendomme ejet af Herning Kommune. Bybusserne kører allerede på el og der er en lang række el-ladestandere på vej i den kommende tid.

Oprettelsen af Bæredygtig Herning markerer et ønske om ikke "bare" selv at arbejde med bæredygtighed, men også at styrke den bæredygtige og grønne omstilling af kommunens virksomheder. Bæredygtig Herning inspirerer, skaber netværk og igangsætter projekter og er på den måde en katalysator for bæredygtig udvikling.

Flere virksomheder i Herning Kommune arbejder meget ambitiøst med bæredygtighed og CO2-reduktion og er på den måde med til at gå forrest og inspirere andre virksomheder og samarbejdspartnere.

Med klimaplanen bliver arbejdet med bæredygtighed, CO2-reduktion og klimatilpasning accelereret. Planen viser en retning og er samtidig et løfte om, at vi som kommune tager ansvaret på os i forhold til at arbejde ambitiøst med at blive en klimaneutral og klimarobust kommune.

EKSEMPLER PÅ VIRKSOMHEDER SOM ARBEJDER AMBITIØST MED BÆREDYGTIGHED OG CO2-REDUKTION

KnowledgeCotton Apparel arbejder konstant med at sikre så bæredygtig en produktion som muligt og at nedbringe CO2-aftrykket på tværs af hele deres værdikæde. 99% af produktionen er certificeret af en tredjepart samarbejdspartner med anvendelse af økologiske samt genanvendte materialer. På baggrund af data er der kendskab til hele leverandørkædens CO2-aftryk og det er muligt at se CO2-aftrykket på eksempelvis en enkelt t-shirt. Derudover arbejdes der med regenerative landbrug og biodiversitet for at nedbringe CO2-aftrykket på bomuldsmarker. Virksomheden er gået fra at være "Carbon Neutral" til at være en "Carbon Positive" virksomhed.

Dansk Wilton anvender en Cradle to Cradle certificering som deres værktøj til bæredygtig forretningsudvikling og som dokumentation overfor kunderne.

Virksomheden sælger kundetilpassede tæppe løsninger, hvor der er stort fokus på at minimere spild, skabe produkter med lang holdbarhed og af høj kvalitet. Tæpperne produceres i Danmark med brug af 100% vindenergi og virksomheden kompenserer for resterende emissioner ved køb af klimakreditter - helt konkret støttes aktuelt et vindmølleprojekt i Indien. De primære fokusområder hos Dansk Wilton er materialeoptimering i samarbejde med værdikæden og projekter omkring genanvendelse af tæppeaffald. Social ansvarlighed kommer til udtryk gennem et stort engagement i lokale initiativer med henblik på at få udsatte sociale grupper i arbejde.

ALPI arbejder målrettet med at nedbringe sine CO2-udledninger gennem projektet ALPI Go Green. Ambitioner frem mod 2030 er at mindske CO2-aftrykket med 40% på tværs af værdikæden, arbejde med social bæredygtighed samt at 80% af omsætningen udgøres af grønnere løsninger. Virksomheden arbejder på tre felter:

Reducér & Optimér: Minimere CO2-udledninger gennem energi-effektiviseringer og optimeringer mv.

Innovér: Arbejde målrettet med innovation og grønne løsninger, herunder nye teknologier og drivmidler.

Kompensér: De CO2-udledninger som på nuværende tidspunkt ikke kan nedbringes yderligere, kompenseres med udvalgte, anerkendte og certificerede kompensationsprojekter.

SÅDAN VIL VI ARBEJDE

Indenfor klimaplanens forskellige indsatsområder har Herning Kommune forskellige roller at spille og dermed også forskellige muligheder for indflydelse – det kan være som myndighed, ejer, som virksomhed og/eller som facilitator og medudvikler.

Da en stor del af udledningen af drivhusgasser kommer fra kilder udenfor Herning Kommunes direkte indflydelse er kommunes rolle i vid udstrækning at motivere og hjælpe virksomheder og borgere med at handle. Som kommune kan vi facilitere samarbejder og fællesskaber, sætte retning og koordinere indsatser. Vi kan sætte fokus på klimatilpasning ved at sikre det nødvendige vidensgrundlag og den nødvendige fysiske planlægning, men vi kan også være med til at opbygge viden hos borgere og virksomheder.

I forbindelse med udarbejdelse af klimaplanen er der opstartet nye gode dialoger og samarbejder, som vil fortsætte og få en ny form. Eksisterende samarbejder er blevet styrket og udviklet og nye fælles udviklingsprojekter er på vej. Mange vil gerne være med og byde ind. Samarbejde og fællesskab på tværs er en forudsætning for at lykkes – også i vores egen organisation. Internt i Herning Kommune vil en tværgående organisering sikre sammenhængskraft, fremdrift og en helhedsorienteret tilgang.

Til klimaplanen er der udarbejdet en klimahandleplan, hvor klimaplanens 83 indsatser er beskrevet kort. Her er der bl.a. angivet tidsplan, økonomi, merværdier, vigtige samarbejdspartnere osv. for hver enkelt indsats. Indsatserne vil blive konkretiseret nærmere i forbindelse med opstarten af gennemførelsen af klimaplanen. Dette vil ske i samarbejde med relevante aktører og fagligheder.

For at komme i mål ved vi, at der skal ske store forandringer og at vores fællesskab, mod og handlekraft skal foldes ud til fulde. Men heldigvis er vi i gang – og det samme er flere af vores virksomheder.

EKSEMPLER PÅ VIRKSOMHEDER SOM ARBEJDER AMBITIØST MED BÆREDYGTIGHED OG CO2-REDUKTION

Ege Carpets har i mange år arbejdet ambitiøst og målrettet med bæredygtighed og CO2-reduktion for at skabe bæredygtige tæpper. De har tilsluttet sig Science Based Targets Initiative, hvor målet er at sikre, at den globale opvarmning holdes under 1,5 grader i henhold til Paris-aftalen. Samlet set er målet for Ege-Carpets at reducere CO2-udledninger med 46,2% fra scope 1 og 2 samt 28% i scope 3 inden 2030. CO2-reduktionerne skal findes ved at fokusere på elektrificering af produktionen, genanvendte råmaterialer og genbrug af brugte tæpper. Strategien for bæredygtighed frem mod 2030 bygger på cirkularitet og der er sat konkrete mål op for sourcing af råmaterialer, produktdesign, produktion samt genanvendelse og take back, som skal føre til de opsatte mål for bæredygtighed og CO2-reduktion.

Ege Carpets er også en del af Gjellerup Enge projektet, hvor målet er at skabe et stort bynært naturområde med græssende dyr, plads til naturlige processer, oplevelser og muligheder for læring.

EKSEMPEL PÅ ET STORT KLIMATILPASNINGSPROJEKT

Lillelund Engpark består af en stor klimasø, som fylder 6 ha, men vandspejlet kan stige op til en meter over den normale vandstand, når det regner rigtig meget. I sådanne situationer kan søen tilbageholde op til ca. 65 mio. liter vand. Det svarer til en fordobling af søens vandindhold. Bassinerne rundt om søen fungerer som en slags filtre for det overfladevand, der skal videre ud i klimasøen. Disse bassiner kan rumme yderligere ca. 18 mio. liter vand.

Klimasøen indbyder til bevægelse, læring samt gode natur- og friluftsoplevelser. Man kan løbe, cykle, gå en tur, bruge fitness-redskaber og lufte sin hund. Stien rundt om søerne er belyst, asfalteret og handicapegnet og er ca. 2,3 km. Områdets naturindhold forventes at blive meget varieret. Legebakkerne kan bruges til drageflyvning og kælkebakker.

KLIMAPLANENS MERVÆRDIER

I vores arbejde med at gennemføre klimaplanen vil vi tænke helhedsorienteret, langsigtet og i sammenhæng med andre politiske prioriteringer. Rigtigt håndteret, tror vi nemlig på, at der er potentiale for at opnå en række merværdier og synergier, som er vigtige for Herning Kommune. På den måde kan klimainsatsen være med til at styrke rammerne for det gode liv, for naturen og for Herning som en dynamisk erhvervskommune.

I klimainsatsen vil vi have fokus på at opnå følgende merværdier:

BÆREDYGTIGHED: Vi vil styrke den bredere bæredygtige udvikling ved at arbejde helhedsorienteret og langsigtet på tværs af kommune, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og borgere

VÆKST OG ARBEJDSPLADSER: Vi vil styrke vækst og arbejdspladser ved at have et udviklingsorienteret fokus på den grønne omstilling.

BIODIVERSITET: Vi vil indtænke og i størst muligt omfang tilgodese hensynet til biodiversitet, således at den øges frem mod 2050.

REKREATIVE VÆRDIER: Vi vil indtænke og styrke varieret natur og landskaber med plads til udvikling og oplevelser.

SUNDHED: Vi vil sikre, at klimatiltag bidrager til at fremme sundhed og trivsel for kommunens borgere.

LIGHED: Vi vil fremme lighed, lige adgang og muligheder.

Merværdierne går på tværs af indsatsområderne for reduktion og klimatilpasning og på tværs af de enkelte indsatser, hvor der i den enkelte indsats kan være fokus på flere merværdier på samme tid.

SÅDAN SIKRER VI EN DYNAMISK PLAN

Der vil løbende blive fulgt op på fremdriften i gennemførelsen af klimaplanens indsatser og opnåelse af mål og effekter. Alle opfølgninger vil blive forelagt til politisk drøftelse og efterfølgende offentliggjort.

Klimaplanen er en dynamisk plan i den forståelse, at der årligt vil være mulighed for politisk at justere og tilføje mål og indsatser for at komme tættere og tættere på at nå de opstillede mål for reduktion og klimatilpasning.

Hvert fjerde år vil der være en fuld revision af klimaplanen. Udarbejdelse af den nye klimaplan ligger i starten af en byrådsperiode og giver dermed et nyt byråd mulighed for at sætte egne mål for klimaarbejdet de næste fire år. Dette giver også mulighed for, at den nye klimaplan kan være et indspil i revisionen af kommuneplanen, som også sker hvert fjerde år.

Revisionen vil bygge på et opdateret vidensgrundlag i form af en forudgående opfølgning, herunder nyt klima- og energiregnskab og ny risikoanalyse af klimarisici.

Fireårig byrådsperiode	Proces for opfølgning, evaluering og revision	Administrativ og politisk involvering
År 1	Ny klimaplan udarbejdes / revision af eksisterende Opfølgning på indsatsers fremdrift indenfor reduktion og tilpasning.	Opfølgning og evaluering udarbejdes af programgruppen i samarbejde med fagforvaltninger.
År 2	Opfølgning, evaluering og afrapportering Der følges op på fremdriften i implementeringen af klimaplanens indsatser og effekterne evalueres, både for reduktion og tilpasning. Nyt klima- og energiregnskab udarbejdes som en del af evalueringen.	Derefter behandles den i DK2020 styregruppen og direktionen. Følgende udvalg behandler efterfølgende opfølgning/evaluering politisk:
År 3	Opfølgning på indsatsers fremdrift indenfor reduktion og tilpasning.	<ul style="list-style-type: none"> • Miljø-, Infrastruktur- og Natur-udvalget • Byplanudvalget • Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget, • Herning Byråd
År 4	Der følges op på fremdriften i implementeringen af klimaplanens indsatser og effekterne evalueres, både for reduktion og tilpasning. Nyt klima- og energiregnskab udarbejdes som en del af evalueringen. Afrapporteringen afleveres til den nye kommunalbestyrelse	Alle fagudvalg behandler dog den årlige opfølgning på Herning Kommunes grønne forretningsplan indenfor eget forvaltningsområde, inden behandling i byrådet. Offentliggørelse.

Herning
Kommune